

דברות קודש והדרכה

שנשמעו מפי

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

במעמד סיום מסכת קידושין-מכות * ג' נח תשס"ט לפ"ק

בתלמוד תורה תו"י דרב"י - וויליאמסבורג יע"א

בע"ה

בקשה על העתיד

בחורים! דאס איז פאר ענק א גרויסע שמחה, אוודאי ס'איז א פרייליכער טאג, דאס אז מען האט זיך פארהערט און מען האט געקענט צוויי מסכות, אבער ס'איז נאך דא א גרויסער וועג ווייטער, דאס איז צוויי מסכות אין ש"ס, און ס'בלייבט נאך איבער נאך, מזווערט עלטער, מען איז שוין א יאר עלטער, ס'איז שוין יעצט תשס"ט, מען איז שוין א יאר עלטער פון פאריאר, און די אחריות ווערט מער, און דער שכל איז שוין מער, א מענטש ווערט עלטער ווערט מער באזעצן, די הבנה איז מער, די התמדה דארף זיין מער, די השגה דארף זיין מער.

יעצט ווען מ'איז מסיים די מסכת און מען פריידט זיך, און מען גיט א שבח והודי' פאר'ן הייליגן באשעפער אויפ'ן עבר, יעצט איז דער זמן פאר א קבלה טובה אויפ'ן עתיד, זעהן זיך מקבל צו זיין מער צו לערנען, מער כח אריינצולייגן, מער מח אריינצולייגן, מער קאפ, צולייגן מער, די הבנה זאל זיין מער, די התמדה זאל זיין מער.

דער אייבערשטער וועט העלפן, אזוי וועט מען קענען גיין מחיל אל חיל, גיין פון איין מסכת צו די צווייטע צו די דריטע און צו פערטע, אזוי וואקסט מען אויף א תלמיד חכם.

א תלמיד חכם ווערט מען נישט איבערנאכט, נאר צוביסלעכווייז, דאס וואס מען איז זיך מייגע און מען פלאגט און מען לערנט און מ'חזר"ט.

די פעטער ז"ל האט אמאל נאכגעזאגט פונ'ם זיידן, פונ'ם קדושת יו"ט, אז מען האט לעולם נאר געדארפט חזר'ן, נאר פארוואס לערנט מען? מען לערנט כדי מזאל האבן וואס צו חזר'ן. מ'דארף אזוי ווייטער לערנען כדי מען זאל האבן ווייטער וואס צו חזר'ן, מען זאל קענען שטייגן אזוי אין תורה.

זאל ענק דער אייבערשטער העלפן, זאל דאס זיין א גוטע התחלה, ווי מזעחה, אז מ'לערנט און מ'שטייגט, און זאל ענק געבן התחזקות אז מען זאל ווייטער אנגיין, מען זאל קענען ווייטער לערנען בהתמדה, ס'זאל זיין, נח איש צדיק תמים הי' בדורותיו, את האלקים התהלך נח איז סופי תיבות חכ"ם, ס'איז מרומז אין סופי תיבות, נאכן יגעתו ומצאתי תאמין, נאכדעם זעהט מען דעם חכם, מען זעהט אז מען קען, חכם יתקריא, מען פלאגט זיך און מען ארבעט אויף תורה, זעהט מען די הצלחה.

אלה תולדות נח איש צדיק, תמים הי' בדורותיו את האלקים התהלך נח, את האלקים התהלך נח איז די סופי תיבות חכ"ם.

מען איז געקומען דא אהער צו א שמחה, א שמחה פון א סיום, וואס די בחורים האבן דורכגעלערנט, יונגע בחורים האבן מסיים געווען מסכת קידושין און מסכת מכות, צוויי הייליגע מסכות אין ש"ס, די בחורים האבן זיך מייגע געווען, מען האט דאס געלערנט און מען האט דאס איבער גע'חזר'ט, מען האט זיך געשטעלט צום פארהער.

מיר שטייען יעצט נאך שמחת תורה געציילטע טעג פון שמחת תורה. די היינטיגע מסיבה, וואו בחורים האבן דורכגעלערנט און פארהערט מסכות וואס מען האט אויסגערעכנט, דאס איז שמחת תורה! דאס איז די שמחת התורה, מען האט זיך געפריידט שמחת תורה מיט תורה שבכתב, יעצט פריידט מען זיך מיט תורה שבעל פה. וואס שמחת תורה איז, ווייל מען איז עושין סעודה לגומרה של תורה, ווייל מ'ענדיגט ליינען די תורה, און מ'הייבט פון דאסניי בראשית, און דאס איז די גרויסע שמחה, שמחת התורה, יעצט ווען מ'האט געענדיגט א מסכת אין ש"ס און מען הייבט אָן א נייע, דאס איז די שמחת התורה, א געוואלדיגע שמחה.

ס'איז א געוואלדיגע שמחה פאר די בחורים, זיי האבן געהאט די זכי' אדורכצולערנען, נישט נאר איינס, נאר צוויי מסכות, און זיך פארהערט, ל"ו מסכות איז דא, ס'איז דא ל"ו נרות אין חנוכה קעגן די ל"ו מסכות, און צוויי מסכות דאס איז צוויי נרות, צוויי ליכטיגקייטן וואס מ'האט אדורכגעלערנט און זיך פארהערט.

די שמחה איז די יגיעה

ס'איז דורכגעגאנגען דאס יאר תשס"ח, בחורים האבן געלערנט און גע'חזר'ט, עפ"י שני עדים יקום דבר, דאס איז די שני עדים אז מען האט געלערנט בהתמדה, מען האט זיך מייגע געווען, דאס קומט נישט אזוי גרינג אן, בחורים פלאגן זיך, איינער האט בעסערע כשרונות, איינער האט שוואכערע, אבער די אלע בחורים וואס זענען דא פארוואמלט, די אלע האבן זיך געפלאגט, ביז זיי האבן געזעהן א ברכה בעמלם, איז פאר זיי א גרויסע שמחה, אז זיי זעען אים יגעתו ומצאתי תאמין, אז מען פלאגט זיך, איז מען מצליח, דאס גיט ווייטער חשק, ווייטער אנצוגיין מען זאל קענען ווייטער ממשיך זיין.

תורה מיט יראת שמים

אבער מ'דארף זעהן ווייטער צו ארבעטן אויף נח איש צדיק, צו לערנען תורה מיט יראת שמים, נח איש צדיק תמים הי' בדורותיו, את האלקים התהלך נח, קודם איז געווען איש צדיק תמים, קודם איז ער געווען אן ערליכער, אן ירא שמים, נאכדעם את האלקים התהלך נח, ס'איז געווען יראת השם, ס'איז געווען כל שיראתו קודמת לחכמתו ומתקיימת, ביי נח איז געווען די יראת השם איז געווען קודם לחכמתו, האט זיך געהאלטן די חכמה.

מ'הייבט יעצט א נייעם זמן, מען זאל אנהייבן ראשית חכמה יראת ה', אנהייבן מיט יראת שמים, ארבעטן אויף ערליכקייט, אויף אפגעהיטנקייט, זיין ערליכע אפגעהיטענע בחורים, איידעלע בחורים בעלי מדות, מיט איידלקייט און באשיידנקייט, דעם באנעמונג צווישן איין בחור און צווייטען, און אין ביהמ"ד צי אין די גאס, און אין שטוב און אין ישיבה, מיט ערליכקייט, און אזוי וועט מען קען ווייטער קענען ממשידן און עוסק זיין בתורה.

די נסיונות אין יעדן דור

נח איש צדיק תמים הי' בדורותיו, אין זיין דור, וואס הייסט אין זיין דור? אוודאי איז ער געווען אין זיין דור, וואס דען אין א צווייטן דור, נאר יעדע דור האט זיך זיינע נסיונות, די וועלט זאגט, איזהו גבור הכובש את יצרו, וואס הייסט איזהו גבור הכובש את יצרו? זיין יצר הרע כובש צו זיין, ווייל יענעם יצר הרע איז גרינג כובש צו זיין, יעדער איינער האט זיך לפי בחינתו, האט דער יצר הרע צו אים א שפראך, און וואס ער האט איהם מציע צו זיין, און מען דארף כובש זיין דעם אייגענעם יצר הרע, נישט יענעם יצר הרע, נח איש צדיק תמים הי' בדורותיו, אין זיין דור, וואס נח האט געלעבט וואו ס'איז געווען א דור פון ותשחת הארץ, א פארדארבן דור, דארט האט נח באוויזן צו זיין איש צדיק תמים הי' בדורותיו.

אמאליגע נסיונות...

איך זאג דא פאר ענק בחורים, מען זאל זיין ערליכע איידעלע בחורים, מען דארף זיין ערליכע איידעלע בחורים יעצט, ווען עטן זענט בחורים, אין ענקערע בחורי'שע יארן, און מכניע זיין דעם יצר הרע, און כובש זיין דעם יצר הרע וואס ס'קומט אין ענקערע בחורי'שע יארן.

פאר הונדערט יאר צוריק איז אויך געווען בחורים און האבן אויך געלערנט אין ישיבות, און אויך געהאט נסיונות, צו זאגן היינטיגע בחורים, דאס וואס אמאליגע בחורים האבן געהאט מיטגעמאכט, איז לא פגע ולא נגע, די וועלט איז אנדערש געווען, די השגה פון די וועלט איז אנדערש געווען, אוודאי איז געווען א יצר הרע מיט יארן צוריק, מען דארף היינט רעדן צו בחורים, זאלן פארשטיין, די בחורי'שע נסיונות פון תשס"ט, און דאס פרובירן מלחמה צו האלטן מלחמת ה', און מנצח זיין דעם יצר, דעם היינטיגען יצר הרע.

אין אמעריקע וואו מ'לעבט ב"ה, בחורים עסן נישט קיין טעג, זיי דארפן נישט ארומגיין צו פרעמדע בעלי בתים, און זיך אפמוטשענען, ווי ס'איז געווען פאר הונדערט יאר, וואס בחורים האבן זיך אפגעפלאגט ביז מען האט געקענט עסן א סעודה צו די זעט, ב"ה בחורים האבן היינט אלעס, מען שטעלט צו פאר בחורים, מטה, כסא, שלחן ומנורה, פונים שענסטן און פונים בעסטן,

יעדער בחור דארף א סעד לתומכו

און אפשר טאקע וועגן דעם, די נסיונות זענען טאקע וועגן דעם אנדערש, אמאליגע צייטן א בחור איז געווען אין די ישיבה, איז ער געווען טאקע אראפגעקלאפט, אן אראפגעקלאפט געמיט, ער האט זיך געשעמט. היינטיגע בחורים, ב"ה, גייען מיט א שמייכל אויפן פנים, דער אייבערשטער זאל העלפן ס'זאל זיי גארנישט פעלן ווייטער.

אבער דער יצר הרע, איז אין אזא מאמענט פיל שטערקער, אסאך, ובפרט אין אמעריקע, ווען מ'לעבט אין א וועלט פון ותשחת הארץ.

בחורים מ'דארף האבן ס'יעתא דשמיא יעדעס מאל ווען מ'גייעט ארויס אין די גאס, יעדע מאל ווען מ'גייעט פון די היים ביז צו די ישיבה, און פון די ישיבה ביז צו אינדערהיים, מיר לעבן דא אין א דור המבול, נח איש צדיק תמים, נח הי' צריך סעד לתומכו, נח וואס די תורה הקדושה זאגט אז נח איז געווען א צדיק תמים, דאך זאגט רש"י, נח הי' צריך סעד לתומכו, נח האט געדארפט האבן א ספעציעלער הילף פון בוכ"ע אז ער זאל קענען אויסהאלטן די שווערע נסיונות פון דור המבול.

וואס זאלן מיר זאגן היינטיגע צייטן, היינטיגע דורות, מ'דארף האבן ס'יעתא דשמיא, אויף יעדען טריט און שריט צו זיין ערליך און אפגעהיטן, דער יצר הרע פארלייגט זיך בכל כחו, ער פארלייגט זיך אויף אלע ענינים.

נישט געהערן צום יצר הרע!

שטייט אין מדרש ווען דער יצר הרע זעהט א געפיצטן בחור קלאפט ער איהם אויף דעם פלייצע און ער זאגט אים "דו ביזט מיינער..." (עי' מדר' בראשית פכ"ב, א"ר אמי אין יצה"ר מהלך לצדדים אלא באמצע פלטיא, ובשעה שהוא רואה אדם ממשמש בעיניו מתקן בשערו, מתלא בעקיבו, הוא אומר הדין דידי).

בחורים! איך וויל נישט אז עטן זאלטס געהערן צום יצר הרע! איך וויל עטן זאלטס זיין ערליכע אפגעהיטענע בחורים!

ס'איז א יצר הרע פון תשס"ט, זיך אהערצושטעלן, וועלן געפעלן דעם גוף, מיפה זיין ומשפר זיין מיט פארשידענע ענינים, מיטן לבוש - אוודאי מ'גייעט מיט אן חסידיש'ן הוט און מיט א חסידיש'ן רעקל - אבער צו דעם האט זיך שוין דער יצר הרע זיינע עצות וואו ער קען א

בחור אנדרייען, מ'דארף מלחמה האלטן מיט'ן יצר הרע, מ'דארף זאגן פאר'ן יצר הרע איך בין נישט דיינער.

דער יצר הרע שטעלט אהער, מ'גייט אין מקוה, ערליכע בחורים גייען אין מקוה, אדער שטעלט ער אהער צוגעהערן אז מ'זאל גיין אין די מקוה מ'זאל זיך מיטנעמען פארשידענע ממינים מינים שונים, דאס איז נישט פאר קיין חסידישן בחור! א בחור וועמען די קאפ ליגט אין לערנען, און די מוח ליגט אין אביי ורבא, ליגט נישט דער קאפ אין שטותים, דאס איז שטותים, דאס איז הבלי עולם הזה, די אלע ענינים, איינס מיט'ן צווייטען מיטן דריטען, יעדער פארשטייט פון וואס מען רעדט.

בחורים! איך וויל עטץ זאלטס זיין ערליכע אפגעהיטענע בחורים, מ'זאל האבן א קאפ צום לערנען צו דאווענען, צו דינען באשעפער, דער מוח זאל ליגן אין וואס מען עבדות ה', אין וואס מען איך קען שטייגן אין טוהן דעם רצון ה', דאס קען נישט גיין אינאיינעם, אז מען האט אינזין נארישקייטן, דעם הוד להבל דמה, דער פעטער ז"ל אין די הושענות זאגט, הוד, דאס איז איינס פון די מדות, האט מען דאס גענומען, הוד להבל דמה, מען האט דאס געמאכט פאר להבל.

מען זאל זעהן צו ארבעטן און שטרעבן אז עטץ זאלטס אויפואקסן ערליכע חסידישע בחורים, און דער אייבערשטער זאל ענק העלפן, אזוי ווי מ'זאגט אין די סיום פון מסכת, כשם שסיימתי מסכת זו זאל דער אייבערשטער העלפן אז עטץ זאלטס קענען אנהויבן און מסיים זיין מסכתות אחרים.

א ווארט צו די עלטערן

איבער די עלטערן וואס זענען זיך צוזאמען געקומען דא, צי ס'איז קינדער צי ס'איז אייניקלעך, און ס'איז דא - געלויבט השי"ת - ביי אור-אייניקלעך, דאס איז דער פארמעגן פונים מענטש, מ'האט ערליכע קינדער, חסידישע קינדער, יראי השם, תלמידי חכם, דאס איז די נחת, דאס איז וואס מ'האט אויף דעם וועלט און אוודאי און אוודאי אויף יענעם וועלט.

ס'איז א גרויסע שמחה ביי ענק, איך פארשטיי דאס, און דער אייבערשטער זאל ענק העלפן, איר זאלט האבן אסאך אזעלכע שמחות, ס'איז א גרויסע שמחה ווען מ'זעהט קינדער פירן זיך איידל און פירן זיך ערליך, קינדער און אייניקלעך, און פארהערן זיך מסכתות, און זענען זיך משמח בשמחת התורה, ס'איז א גרויסע שמחה, און דער אייבערשטער זאל ענק העלפן ביי אלע קינדער און ביי אייניקלעך אויף שמחות, מיט א פרייליך געמוט און מיט געזונט.

אבער איך וויל אבער זאגן דא, אין די זעלבע צייט, די זעלבע ווערטער פאר די עלטערן אויך, קינדער אין שטוב זענען כחומר ביד היוצר, די עלטערן זענען די מחנכים אין א געוויסע זין אסאך שעות אין טאג, אוודאי די ישיבה שטעלט צו מרביצי תורה, תלמידי חכמים, יראי השם, בעלי מדות, און פרובירן אריינצוגעבן אין די

בחורים, ערליכקייט און איידלקייט און חסידישקייט, מ'פארלאנגט און מ'בעט פון די עלטערן זאלן מסייע זיין, זאלן צו העלפן צו דעם חינוך וואס מ'וויל מחנך זיין די קינדער, מ'וויל מחנך זיין ערליכע חסידישע בחורים.

ס'איז דא א געוויסע טייל פון עלטערן, ס'שטעלט זיך אהער, זיי טראגן דעם נאמען 'בעל הבתיש', און זיי טייטשן אויס דאס בעל בית'ישקייט ווי מען מ'זעט פיצן די קינדער, ווי מען מ'זעט זיי משפר זיין און ווי מען מ'זעט זיי אויסלערנען די הבלי עולם הזה, אלס מען אריסטאקראטיש איז מען, דאס איז זייער א גרויסער טעות!

איך האב געהערט א ווערטל, ווען מ'לערנט אויס א קינד מאכן א ברכה, מען הייבט אן ברוך זאגט דאס קינד אתה, א קינד ווייזט פאר די עלטערן איך גיי אלעמאל א מדריגה ווייטער...

איך וויל זאגן פאר די עלטערן, וועט עטץ זאגן 'ברוך' וועט דער קינד זאגן 'אתה', וועט עטץ צושטעלן די קינדער זאלן זיין כך וכך, דאס קינד וועט נאך מוסף מדלי', זארגט ענק נישט פאר די עניני עולם הזה, ער וועט נאך אליין פארשטיין זיין שטעטל, ארבעטס, זעטס אז די קינדער זאלן זיין איידל און ערליך, און חסידיש און דער אייבערשטער זאל העלפן מ'זאל מצליח זיין מיט דעם, קיינער וועט נישט בלייבן אונטערשטעליג אין קיין שום ענין וואס איר קלערט.

דער אייבערשטער זאל העלפן מ'זאל קענען מחנך זיין און מגדל זיין ערליכע אידישע דורות אין אמעריקע, מיר לעבן דא אין גלות, שוין אזויפיל יארן, און ווילאנג ס'איז באשערט צו זיצן אין גלות, ווייסט מען נישט אין גלות אמעריקע.

אמעריקא איז א מלכות של חסד, אבער ליידער פאר אסאך אידישע קינדער האט דאס זייער געשאדט, מיר האפן צום אייבערשטן די אלע תלמידים וואס לערנען דא אין דעם מוסד, דער מוסד וואס דער פעטער ז"ל האט מייסד געווען, און די טאטע ז"ל האט אסאך כחות דא אריינגעלייגט, דער אייבערשטער זאל העלפן למען לא ניגע לריק, זייערע ארבעט, זייערע כחות, זייערע טרערן און זייערע תפלות זאלן נישט זיין לריק, ס'זאל ברענגן די ריכטיגע פירות, ס'זאל עושה רושם זיין למעלה און מאכן א פרי למטה.

דער אייבערשטער זאל העלפן עטץ זאלטס קענען מחנך אלע קינדער און אייניקלעך, לתורה ולחופה ולמעשים טובים, מיט נחת און מיט פרייד און מיט אלעם גומן מיט געזונט, עטץ זאלטס אלע האבן א געזונטן ווינטער, מיט שפע רב, מיט הרחבת הדעת און אלעס וואס מ'דארף צו האבן צו פירן א שיינע ערליכע אידישע שטוב.

דער אייבערשטער זאל העלפן עטץ זאל מגדל זיין די בחורים דא לתורה ולחופה ולמעשים טובים, מיט פרייליכע הערצער, בכל עת ובכל זמן, ביז דער אייבערשטער וועט העלפן מיר וועלן אלע זוכה זיין אקעגן גיין דעם גואל צדק בב"א.